

"Οποιος ελεύθερα συλλογάται,
συλλογάται καλά".
Ρήγας Φεραίος

Η Εφημερίδα "Καρδαμάς" στο
Διαδίκτυο (Internet)!
Επισκεφθήτε την Ιστοσελίδα μας:
www.kardamas.gr

Καρδαμάς

Εφημερίς τών συζητήσεων

Νά γίνη κάτω διάβαση
στα "Τρία Γεφύρια"

Εφημερίδα Μορφωτικού, Πολιτιστικού και Κοινωνικού Προβληματισμού, εκδιδομένη ανά τρίμηνον εν Καρδαμά Ηλείας.

Νέα Περίοδος. Έτος Β' (ΣΤ), Αριθ. Φύλλου 8(21), Οκτώβριος-Νοέμβριος-Δεκέμβριος (Πυανεψιών-Μαιμακτηριών-Ποσειδαιών) 2006.
Ιδρυτής-Εκδότης και Διευθυντής : Άγγελος Λιβαθινός, 27200 Καρδαμάς Ηλείας, Τηλ.: 26220-27293, 2610-341124, 697-8197763, efkardamas@in.gr

Και Επί Γής
Ειρήνη!
Χωρίς Πείνα και
Πόλεμο!

Να δρομολογηθή, επί τέλους, η ονοματοσήμανση τών Οδών στόν Καρδαμά!

Τό χρόνο εγράψει από τίς σπήλαις αυτής της έδω τής Εφημερίδας. Και έχουμε εξηγήσει τούς αυτονόητους λόγους, οι οποίοι επιβάλλουν τήν ονοματοδοσία και τήν σήμανση τών οδών τού Καρδαμά.

Είναι αδιανόητο, σε ένα χωριό με πάνω από χιλίους κατοίκους, όπως είναι ο Καρδαμάς, να μην μπορεί κάποιος (επισκέπτης ή όχι) να προσανατολισθή! ΕΕ

άλλου, πώς είναι δυνατόν να πρωθηθή η αλληλογραφία τών κατοίκων τού χωριού μας, χωρίς οδούς και αριθμούς;

Η Διεύθυνση τής εφημερίδας μας είναι διατεθειμένη να βοηθήσει στήν επιλογή τών κατάλληλων ονομάτων για τίς οδούς τού χωριού μας. Άλλωστε, έχουμε στήν διάθεσή μας τά ονόματα συγχωριανών μας, που είτε έδωσαν τήν ζωή τους για τήν Πατρίδα είτε έχουν αφήσει έργο, ώστε να δικαιολογείται τό ελάχιστο, που μπορούμε να κάνουμε γι' αυτούς: να δώσουμε, ως ένδειξη τημής, τό όνομά τους σε μία οδό τού χωριού μας.

Θεωρούμε, ότι τό έργο αυτό δεν είναι πολυδάπανο, και ότι η Δημοτική Αρχή θα πράξει τό αυτονόητο. Αυτό, δηλαδή, που έπρεπε να είχε κάμει εδώ και αρκετά χρόνια! Ελπίζουμε να εισακουσθούμε! -

Χωρίς ονόματα παραμένουν οι οδοί τού Καρδαμά!

Πώς δικαιολογείται αυτή η αδιανόητη παράλειψη; Και πόσο να κοστίζουν, άραγε, τα αυτονόητα;

9ο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου στην Ολυμπία για παιδιά και νέους

Με μεγάλη επιτυχία επραγματοποιήθηκε, και έληξε την 9η Δεκεμβρίου 2006 στο Θέατρο "Απόλλων" Πύργου το 9ο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου για παιδιά και νέους. Ο επιτυχημένος θεσμός πραγματοποιείται κάθε χρόνο, με κινηματογραφικά έργα από όλον τον κόσμο, και απευθύνεται σε παιδιά και νέους. Καλλιτεχνικός Διευθυντής τού Φεστιβάλ είναι ο γνωστός Ηλείος Σκηνοθέτης, Δημήτρης Σπύρου. Την τελευταία ημέρα, Σάββατο 9 Δεκεμβρίου 2006, οι εκδηλώσεις τού Φεστιβάλ έκλεισαν με το κινηματογραφικό έργο "Ο Μίκιμπο κι εγώ", τού Τεργυ Λοανε από την Β. Ιρλανδία, το οποίο απέσπασε και το βραβείο καλλιτεχνης ταινίας μεγάλου μήκους.

Στο διαγωνιστικό Πρόγραμμα τού 9ου Φεστιβάλ ελάβανε μέρος 39 ταινίες από 28 χώρες.

Παράλληλα προς το Πρόγραμμα αυτό, υπήρχαν και άλλα προγράμματα τής 9ης Camera Zizanio. Πρόκειται για την Ευρωπαϊκή Συνάντηση Νεανικής Οπτικοακουστικής Δημιουργίας, στην οποίαν συμμετέχουν ταινίες με δημιουργούς παιδιά και νέους έως 20 ετών. Στα προγράμματα τής 9ης Camera Zizanio προεβλήθησαν 245 ταινίες παιδιών και νέων από 35 χώρες. Στο 9ο Φεστιβάλ, τιμώμενο πρόσωπο

ήταν ο Σκηνοθέτης Ροβέρτος Μανθούλης.-

Η ανεργία στον Νομό Ηλείας

Σε υψηλά επίπεδα παραμένει η ανεργία στον Νομό Ηλείας το έτος 2005, αφού με 10,8% ευρίσκεται υψηλότερα από τον μέσο όρο τής Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος (10,6%). Τα στοιχεία αυτά προκύπτουν από την Έκθεση, που έδωσε στην δημοσιότητα η Eurostat (Ευρωστάτ), με Γενικό Δείκτη Ανεργίας στην Ελλάδα 9,8% για το 2005 έναντι 10,5% για το 2004.

Ισχυρός παγετός στην περιφέρεια Καρδαμά

Μεγάλες ζημιές στην αγροτική παραγωγή τής περιφέρειας Καρδαμά επρόδευτης ο ισχυρός παγετός, που έπεσε το πρώτο Σαββάτου, 4 Νοεμβρίου 2006, και την Κυριακή, 5 Νοεμβρίου 2006. Οι θερμοκρασίες, που επεκράτησαν κατά τις δύο αυτές ημέρες, ήσαν πολύ χαμηλές και ασυνήθιστες για την εποχή. Οι αγρότες τού χωριού ζητούν την άμεση αποστολή Γεωπόνων για την εκτίμηση τών ζημιών και για την κίνηση τών διαδικασιών για τις αποζημιώσεις από τον ΕΛΓΑ.

Μολυσμένα τα υπόγεια ύδατα στα χωριά τού κάμπου Ηλείας.

Μολυσμένα σε επικίνδυνο επίπεδο είναι τα υπόγεια και επιφανειακά ύδατα στα καμποχώρια τού Νομού Ηλείας, κυρίως εξ απίστης τής αλόγυστης χρήσης τών νιτρολιπασμάτων στις καλλιέργειες. Το νερό, που αντλείται από βάθος 30-40

μέτρων, αλλά και 70-80 μέτρων, είναι όχι μόνο ακατάλληλο προς πόση, αλλά και γενικά επικίνδυνο για την υγεία τών κατοίκων τών χωριών, αφού σε αναλύσεις, που έχουν πραγματοποιηθή στα νερά τών γεωτρήσεων, φαίνεται ότι οι τιμές τών νιτρικών στοιχείων σ' αυτά κυμαίνονται στις 45-60 mg (χιλιοστογραμμάρια) ανά λίτρο ή και περισσότερο, ενώ τα επιπρεπτά όρια είναι 50 mg ανά λίτρο. Είναι φανερό, ότι οι ίδιοι οι αγρότες πρέπει να περιορίσουν από μόνο τους την χρήση νιτρολιπασμάτων.

Άσκηση τού NATO στην Ανδραβίδα!

Κατά το πρώτο δεκαήμερο τού Νοεμβρίου 2006, επραγματοποιήθηκε στρατιωτική άσκηση τού NATO, με επίκεντρο το Αεροδρόμιο τής Ανδραβίδος, στα πλαίσια τού "αντιτρομοκρατικού πολέμου". Περισσότεροι από 1.000 στρατιωτικοί και πράκτορες τής CIA συμμετείχαν στην άσκηση, με σκοπό την δοκιμή τών νέων ΝΑΤΟϊκών συστημάτων παρακολουθήσεως, ενώ στο σχέδιο περιελαμβάνετο και παγίδευση κινητών τηλεφώνων. Οι Αμερικανονατοϊκές αυτές δραστηριότητες στον Νομό Ηλείας, που στοχοποιούν σάν δήθεν "τρομοκράτες" τους αγωνιζόμενους λαούς και τις κυβερνήσεις τους, οι οποίες αντιπαλεύουν τις επιδώξεις τών Ιμπεριαλιστών και τών πολυεθνικών, συνάντησαν τις έντονες αντιδράσεις Οργανώσεων και Σωματείων τού Νομού Ηλείας. Έτσι, στις 9 Νοεμβρίου 2006, οι Επιπροπές Εφήμερης τού Νομού Ηλείας και Εργατικά Σωματεία, που συστερώνονται στο ΠΑΜΕ, διοργάνωσαν συλλαλητήριο διαμαρτυρίας κατά τής παρουσίας και δράσης τών ΝΑΤΟϊκών δυνάμεων στο Νομό μας, στην πλατεία ΟΤΕ, στον Πύργο. -

Η Άλλη Διάσταση

Η κενόδοξη ξενομανία
και η φθορά τής Ελληνικής Γλώσσας
Τού Άγγελου Λιβαθινού

"Δεν έχω άλλο στον νού μου
Πάρεις Ελευθερία και Γλώσσα"
Διονύσιος Σολλιμός

Ουδείς μπορεί να αμφισβητήσει τήν χρησιμότητα τών μέσων ευρείας επικοινωνίας, δηλαδή τού Ραδιοφώνου και τής Τηλεόρασης. Άλλως, ειδικά περιπτώσεις, από εμάς, έχουν, βέβαια, διατυπώσει κατά καιρούς τής έντονες αντιουχίες τους, για τήν στρέβλωση που μπορεί να επιφέρει η τηλεόραση στην σκέψη τού τηλεθεατή, όταν δεν γίνεται σωστή χρήση αυτού τού μέσου.

Είναι, δε, πέραν πάσης αμφιβολίας βέβαιον, ότι οι χειριστές τού λόγου (Εκφωνητές ή Τηλεπαρουσιαστές), τόσον στο ραδιόφωνο όσον και στήν τηλεόραση, έχουν τήν δύναμη να διαπιστώσουν τούς ακροατές ή τούς τηλεθεατές τους στήν σωστή και ορθή ή στήν κακοκοινημένη χρήση τής Γλώσσας. Εξαρτάται από τήν παιδεία τους και από τήν μόρφωσή τους.

Αλλά, ποιός αρμόδιος ελέγχει σήμερα τούς επιδίους "δημοσιογράφους" για τό επίπεδο γνώσης τής Ελληνικής Γλώσσας:

Τά τελευταία χρόνα έχουμε καταστή μάρτυρες μίας απίστευτης κακοποίησης τής Ελληνικής Γλώσσας από ανθρώπους, που παριστάνουν τούς δημοσιογράφους, και αι αποίους χωρίς ίσως οι ίδιοι να τό επιδημών, καταφέρουν με τήν εξόφθαλμη "τηλεοπτική" τους, να στραγγαλίζουν τήν Γλώσσα μας:

Θα μπορούσαμε να αναφέρουμε πληθώρα παραδείγμάτων, που επιβεβαιώνουν τά ανωτέρω, αλλά σε πολλές φορές, από είναι περιπτώ, αφού ο καθένας μας είναι κοινωνός αυτού τού έντονου προβλήματος. Γί' αυτό και θα αρκεσθούμε στήν απλή περιγραφή του.

Πέραν τής συντριμμένης εκφώνησης λέξεων, ως είναι αυτές ήσαν διάλιτες ("τού Απόλλων", "τού Πάτερ", κλπ!), εκείνες που προκαλεί διαταρτήση αντουσίας είναι η άκρητη υπερέτηση και χρήση έξωσης στον Ελληνικό γραπτό ή προφορικό λόγο.

Μία αδικαιολόγητη ξενομανία, που μπορεί, φίλως, να αποβή καταστροφή για τήν Γλώσσα μας. Ξέρετες, πολλές φορές, ότι αυτοί οι ανθρώποι, που έχουν στήν δάκτες τους ένα μικρόφωνο, ομιλούν έτσι, λές και είναι βατοί για να περιορίσουν ακόμη πιο πολύ τό σύντος ή άλλως φτωχό ελληνικό λεξιλόγιο πολλών ακροα

Κοινωνία, Ιστορία και Πολιτισμός

ΠΛΑΝΕΣ και Η ΑΛΗΘΕΙΑ
Γράφει ο Μητροπολίτης μας,
Ο Ηλείας Γερμανός

Το Ευαγγέλιο σάν φυλαχτό

Πολλοί χριστιανοί φέρουν μαζί τους ένα μεταλλικό κουτάκι σε σχήμα ευαγγελίου, που μέσα έχει κερί, λιβάνι κ.λ.π. Το πουλάνε στα πανηγύρια οι μικροπωλητές και μερικοί το ονομάζουν τετραβάγγελο.

Ας προσέξουν αυτό το θέμα οι χριστιανοί, γιατί πρόκειται για πλάνη, που την εμπνέει ο Πονηρός.

Αυτό, που κρατούν, δεν είναι ευαγγέλιο, αλλά ένας τενεκές σε σχήμα βιβλίου. Το ευαγγέλιο ή τετραβάγγελο αυτό είναι ένα μεταλλικό αντικείμενο, που φυσικά καμμιά βοήθεια δεν είναι δυνατόν να προσφέρη στον άνθρωπο.

Αλλά, και όταν ο άνθρωπος φέρει μαζί του για φυλαχτό ένα πραγματικό αντίτυπο της Καινής Διαθήκης και πάλι πρέπει να προσέξει, μήπως μοιάστη τών Εβραίων με τα "φυλαχτήρια", που περιείχαν εδάφια τής Παλαιάς Διαθήκης (Ματθαίου κύ 5) ή τών Αρχαίων Ελλήνων με τα Εφέσια Γράμματα.

Το ευαγγέλιο είναι φυλαχτό πανίσχυρο. Όμως, όχι όταν απλώς το φέρει κανείς μαζί του, αλλ' όταν το μελετά και το εφαρμόζει στη ζωή του. Τότε πράγματα γίνεται "λύχνος τοίς ποσί και φώς ταίς τρίβοις" μας (Ψαλμός ριμ' 105). Γίνεται "η μάχαιρα τού Πνεύματος" (Εφεσ. στ' 17), με την οποία περικόπτει ο καθένας μας τα εφάμαρτα πάθη του. Γίνεται μέσον δυνάμεως και χαράς, μέσον τής σωτηρίας και τής κληρονομίας τής αιωνίου ζωής.

Η πραγματική, λοιπόν, θέσι τού ευαγγελίου δεν είναι στην τσέπη, αλλά στην καρδιά.-

Ο ανεξάντλητος πλούτος τής Ελληνικής Γλώσσας

Η επιρροματική άκλητη έκφραση: **επί κεφαλής**

(μερικές φορές και: **επικεφαλής**)
Επί κεφαλής, ως επιρροματική = στην κορυφή, στην πρώτη θέση, στην αρχηγία)

Ο **επί κεφαλής**, η **επί κεφαλής**, τό **επί κεφαλής**, ως επίπειο, που σημαίνει τον καπέλοντα την πρώτη(αρχηγική) θέση. Είναι σε κάθε περίπτωση άκλητο! (Π.χ.: "αναζητούνται οι **επί κεφαλής** τής συμμορίας", "οι πράξεις τών **επί κεφαλής** της ομάδος").

Επιρροματικά: από την πρόσθια **επί** και το ουσιαστικό **κεφαλής** (επί τής κεφαλής)
Συνίθιση παράνομη: Μερικοί, κυρίως όταν χρησιμοποιούν τον ενικόνευτο τύπο: **επικεφαλής**, νομίζουν, ότι αυτή η λέξη είναι επίπειο σε -ής, όπως π.χ. το **επίπειο αρελής!** Και στην γενική, γράφουν ή λένε : " τού **επικεφαλής**"(!), αντί του **ορθού** "τού **επικεφαλής**"! Θα επανέλθουμε στη θέση, παραδέοντας και άλλες επιρροματικές άκλητες εκφράσεις (κατά κορυφήν, εφ' εξής, κλπ.) με την ορθή και ειρηνική χρήση τους:- Άλκης Λατίνος

Λαϊκές Παροιμίες τού Τόπου μας

Η Παροιμία είναι ένα σύντομο απόφθεγμα (σύντομος λόγος, έκφραση, πρόταση) τού λαού, που περιγράφει με ακρίβεια, ή κατά τρόπον μεταφορικόν, αλληγορικόν ή και σκωπικόν, διάφορες αλήθευτες, που πηγάζουν από την λαϊκή σοφία και εμπειρία. Κατά τον Ηαύχιον, η Παροιμία είναι "βιωφελής λόγος παρα την οδόν λεγόμενος, οίον παροδία. Οίμος γάρ η οδός". (Σύνθετη λέξη: παρά και οίμος(ο)=οδός). Μερικές φορές η παροιμία μπορεί να έχει και ομοιοκαταληξία, στην οποίαν αρέσκεται ο Λαός.

ΛΑΪΚΗ ΠΑΡΟΙΜΙΑ

- Άστραφε στην Μπαρυπαριά;
Ρίξε ακόμη μιά σπορά.

- Άστραφε στο Κάστρο;
Βάλ το υνί στο τράστο".

Η παροιμία αυτή λέγεται στον Καρδαμά και στην γύρω περιοχή, την εποχή τής σποράς.

Η λαϊκή εμπειρία, σύμφωνα με την παροιμία αυτήν, λέει δηλαδή, ότι: εάν αστράφει ΒΔ τού Καρδαμά, προς το Κάστρο Κυλλήνης, τότε οπωσδήποτε θα βρέξει! Άλλα, με την εξής λεπτομέρεια:

- εάν αστράφει από βοθειά, στην μεριά τής Μπαρυπαράς (= ορεινή περιοχή ΒΔ Αιγαίκης, δηλ. πής Αλιγείρας, Μαρόκου, Τυνησίας), τότε έρχεται μέν βροχή, αλλά θα καθυστερήσει. Οπότε ο ψευγολάπτης έχει ακόμη κάποιο χρονικό περιθώριο, να σπειρεί λίγο ακόμη, πριν έλθει η βροχή.
- εάν, όμως, αστράφει κοντά στο Κάστρο (= Κάστρο Κυλλήνης), τότε σύντομα θα έχουμε βροχή. Επομένως, ο ψευγολάπτης πρέπει αμέσως να σταματήσει την σπορά, να μαζέψει το ζώο του και το υνί (=αλέτρι) με τα οποία οργάνει, και να εγκαταλείψει αμέσως το χωράφι.-

Άλκης Λατίνος

Γνωρίζετε κάποια λαϊκή Παροιμία τής περιοχής Καρδαμά;

Στείλτε την με ένα σημείωμα σας στην Διεύθυνση τής Εφημερίδας μας, με το Ονοματεπώνυμό σας και την διεύθυνσή σας (τον τόπο όπου λέγεται και την ερμηνεία της, εάν την γνωρίζετε), και θα την δημοσιεύσουμε εδώ! Βοηθάτε, έτοι, να περισσωθείν λαογραφικά στοιχεία τού τόπου μας:-

Ελληνομνήμων

Ευριπίδης: "Ζηλωτός στοις ημέραις εις τέκνα."

Νεοελληνιστή: "Είναι αξιοζήλευτος όποιος υπήρξε ευτυχής από τα παιδιά του". Ευριπίδου: Ορέστης 542.

Επετειολόγιον

Οκτώβριος 1929: Το μεγάλο "κράχ" τής Αμερικανικής Οικονομίας Η λέξη "κράχ" είναι χρηματοπιστηριακός όρος της καθομαλουμένης και δηλώνει την μεγάλη και δραματική μείωση τών τιμών σε Χρηματοπιστήριο, είναι βασικό χαρακτηριστικό του καπιταλιστικού τρόπου ανάπτυξης τής οικονομίας και οφείλεται σε διάφορα οικονομικά, δημοσιονομικά ή πολιτικά γεγονότα. Ο όρος "κράχ" εχρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά το 1873 στο χρηματοπιστήριο της Βιέννης, όπως, κατά την λεγόμενη "μαύρη Παρασκευή", οι πλούσιοι έγιναν φτωχοί μέσα σε λίγες ώρες!

Το Χρηματοπιστήριο της Νίας Υόρκης, από το 1921 μέχρι και τα τέλη Σεπτεμβρίου 1929 είχε προσφέρει μεγάλους αποδόσεις και οι Αμερικανοί "τσογαδόροι" και "επενδυτές" απολάμβαναν τον πλούτο, που νομίζανε ότι είχαν. Ωστόσο, από τις αρχές Οκτωβρίου 1929, ένα μεγάλο πλήθος "επενδυτών" άρχισε να πουλάει μετοχές, ενώ διάσημοι οικονομολόγοι τής εποχής καλλιεργούσαν θετικές προσδοκίες για κέρδη. Αυτό το μαζικό κύμα πωλήσεων των μετοχών συνεχίσθη μερικά και τα τέλη Οκτωβρίου 1929, απότομα επεκράτησε ένας γενικευμένος πονικός, γηλογιστικός, ότι περίπου 17 εκατομμύρια μετοχές αλλάζαν χέρια σε χαμηλές τιμές μέσα σε λίγες ημέρες, ενώ στην συνέχεια οι τιμές επεφταν ή δεν εφέρονταν διατεθεμένοι να αγοράσουν τις μετοχές νέοι "επενδυτές". Σε μια πλέιρα, ένδεκα πολύ γνωστή "τσογαδόρος" κερδοσκόποι είχαν αυτοκτονήσει, ενώ οι Αμερικανοί, τρομαγμένοι και σε απόγνωση, δεν μπορούσαν να εξηγήσουν αυτήν την οικονομική καταστροφή. Η οικονομική αυτή κρίση επεκτάθηκε σε όλους τους τομείς της Αμερικανικής οικονομίας: οι πιωτεύεται και το κλείσιμο εργαστησίων ήταν καθημερινό φανόμενο, εκατομμύρια ανθρώπων στην Αμερική παρακλασθείσαν με δέος την εξανίσταση τών περιουσιών τους, ενώ εκατομμύρια εργάτες έμειναν άνεργοι, χωρίς να έχουν άλλους πόρους συντήρησης τους. Πολύ σύντομα οι επιπτώσεις του "κράχ" πέρασαν στην οικονομική πανηγυρίση της Εποχής της Αμερικανικού Λαού. Το πάνω αριθμός άρχισαν να γίνονται καθημερινό φανόμενο για εκατομμύρια Αμερικανούς. Το "κράχ" του 1929 απετέλεσε ένα από τα πλέι όπως φανόμενα της πρώτης μεγάλης οικονομικής κρίσης της ιστορίας.

11 Νοεμβρίου 1918: Το τέλος τού Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου (1914-18)

Ο πρώτος παγκόσμιος Πόλεμος, γένηση των βαθιών αντιθέσεων τών μεγάλων Ιμπεριαλιστικών κρατών (Γερμανία, Αγγλία, Γαλλία, Κλπ.), διήρκεσε τέσσερα χρόνια και επέφερε πλείστα ουδέτερα διάστημα σε διάφορους λαούς στην Ευρώπη.

Στις αρχές τού Νοεμβρίου 1918, μετά από την συνθηκολόγηση όλων τών συμμάχων της, η Γερμανία βρέθηκε σε δραματική κατάσταση, και υποχρεώθηκε σε πλείστα να συνθηκολογήσει και αυτή. Οι δρόμοι της συνθηκολόγησης ήταν ιδιαίτερα σκληροί για τους Γερμανούς. Στις 11 Νοεμβρίου 1918 η Γερμανική αντιπροσωπεία υπέγραψε την πράξη ανακωχής, και οι πολεμικές επειχεργίες έλλειπαν με την ολοκληρωτική ήττα της Γερμανίας και των συμμάχων της. Στον πόλεμο αυτού έλλειπαν μέρη 34 κράτη με συνολικό πληθυσμό πάνω από ένα δισεκατομμύριο, δηλαδή πάνω από το 67% του τόπου συντηκολούματος της Γης. Υπό τη σύλληψη των πλέον έπιπλωτων των Ελλήνων, για την επιτήρηση της οικονομικής ανανέωσης, έπιπλωσαν τα 10 εκατομμύρια της Γερμανίας και των συνεργατών της Γερμανών για την παύση της πολεμησής. Μετά από την παύση του πόλεμου την πρώτη μέρα της Νοεμβρίου 1918, οι Έλληνες αποτέλεσαν τα 10 εκατομμύρια της Γερμανίας και των συνεργατών της Γερμανών για την παύση της πολεμησής, έπιπλωσαν τα 10 εκατομμύρια της Γερμανίας και των συνεργατών της Γερμανών για την παύση της πολεμησής, έπιπλωσαν τα 10 εκατομμύρια της Γερμανίας και των συνεργα

Ένας Καρδαμάς απ' τα παληά

Ταξιδεύοντας στο Παρελθόν, με τις μνήμες τών ανθρώπων, με τα γραπτά κείμενα και με την γαλήνια παρουσία τών κτισμάτων

Ανθρωπογεωγραφία τού Καρδαμά

Οι παλαιοί κάτοικοι τού Καρδαμά, οι επαγγελματικές απασχολήσεις τους, οι δραστηριότητες, η Εκπαίδευση, η συμμετοχή στα κοινά και η κινητικότητα στον χώρο, μέσα από γραπτά κείμενα.

Μία πρώτη προσπάθεια συστηματικής προσέγγισης του θέματος, μέσα από το πρώτο επίσημο Μαθητολόγιο του Δημοτικού Σχολείου Καρδαμά (από το 1896).

13ο Μέρος τής Έρευνας

(Συνέχεια από το προηγούμενο Φύλλο)
Στο παρόν φύλλο συνεχίζουμε με την παρουσίαση τών μόλις 40 μαθητών που εφοίτησαν στο Δημοτικό Σχολείο Καρδαμά κατά το έτος 1906-907, τών 42, που εφοίτησαν κατά το έτος 1907-80, και τών 41 μαθητών, που εφοίτησαν κατά το έτος 1908-909.

Σε κάθε Τάξη παρουσιάζουμε 1) τις νέες εγγραφές, με την πορεία εκδόσου μαθητή μέχρι την έξοδο του από το Δημ. Σχολείο Καρδαμά, 2) τις εγγραφές από προσαγωγή ή απόρριψη κατά το προηγούμενο έτος.

1. Όπως εσπεμένωσαμε και στο προηγούμενο φύλλο, κατά το έτος 1905-06 υπήρξε κάποιο σοβαρό πρόβλημα στην λειτουργία τού Δημοτικού Σχολείου Καρδαμά. Τούτο πιστοποιείται από στοιχεία, τα οποία προέκυψαν από την εξαντλητική μελέτη τού Μαθητολογίου, και εξεθέσαμε εις το προηγούμενο φύλλο τού "Κ".

2. Παρά το γεγονός, ότι τούτο δεν αναφέρεται σαφώς στο Μαθητολόγιον (π.χ. δεν υπάρχει, όπως θα έπρεπε Πράξη Αποτελεσμάτων), πρέπει κατά το σχολικό έτος 1905-06 να υπήρξε αλλαγή τού Δάσκαλου. Τούτο προκύπτει από στοιχεία, που συμπεράνωνται από την εξαντλητική μελέτη τού Μαθητολογίου, και εξεθέσαμε αναλυτικώς στο προηγούμενο φύλλο.

Το ερώτημα είναι: Ποίος ήταν ο Δάσκαλος, που αντικατέστησε τον Χαρ. Αμούργη; Δυστυχώς, ούτε από το Μαθητολόγιο ούτε και από το λοιπόν Αρχείον τού Δημ. Σχολείου Καρδαμά προκύπτει σαφώς την απάντηση στο ερώτημα. Μόνον σπήν Πράξη Αποτελεσμάτων τής 22 Ιουλίου 1909 φαίνεται το όνομα τού Δάσκαλου, που υπογράφεται για εκείνη την χρονιά. Αυτός υπογράφει εις εξής: "Ο υποδιδάσκαλος Παναγ. Αθ. Πολίτης", αλλά και εδώ ο γραφικός χαρακτήρας είναι πάλι τελείως διαφορετικός από τους προηγουμένους!

Επομένως: κατά τη έτος 1905-06, 1906-07, και 1907-08, εάν στο σχολείο δεν υπηρετούσε ο Υποδιδάσκαλος Παναγ. Αθ. Πολίτης, ή εάν ο Δάσκαλος δεν ήταν ο Χαρ. Αμούργης, τότε, με τα μέχρι στηγμής στοιχεία που διαθέτουμε, δεν γνωρίζουμε πούς ήταν ο Δάσκαλος στο "Γραμματείον" ή στο Δημ. Σχολείον Καρδαμά Βέβαια, από την σύγκριση τών γραφικών χαρακτήρων, δεν αποκλείεται να παρέμενε Δάσκαλος ο Χαρ. Αμούργης, αλλά μός δημιουργεί ερωτηματικά τα αφρόντωτα τού κειμένου κατά το έτη 1905 έως και 1908, χαρακτηριστικό που δεν ήταν σύνθετος για τα προηγούμενα έτη υπηρεσίας τού Χαρ. Αμούργη.

Πρέπει να σημειώσουμε, ότι, κατά την εν λόγω τριετία 1905-06, 1906-07 και 1907-08 η βαθμολογία τών μαθητών εδίδετο στην δεκάθιμη κλίμακα, και από το έτος 1908-09 επανήλθε η τετράθιμη που ίσχυε από παλιή (Βλ. Σημ.2).

Σημειώνουμε, ότι: με την λέξη: "Πατρίς", ο Δάσκαλος εννοεί τον τόπο γεννήσεως τού μαθητή!

Δημοδιάσκαλοι:
1896 έως 1900: Δημόπουλος Δ. Γεώργιος
1900 -1901: Νικολόπουλος Ανδρέας
1901 έως 1905: Αμούργης Χαράλαμπος
1905 έως 1908: Άγνωστον, υπό Έρευνα.
1908-1909: Πολίτης Αθ. Παναγιώτης

11. ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 1906-1907

11.1. ΤΑΞΗ Α'

(Σύνολο : 17, άρρενες 13 , θήλεις 4)

11.1.1. ΝΕΕΣ ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΣΤΗΝ Α' Τάξη το 1906, και πρόσδος τών μαθητών, μέχρι την έξοδό τους από το Σχολείο.

1) Βαγενάς Γεώργιος τού (:) , Πατρίς: Καρδαμάς, Επάγγ. Πατρός : Κτηματικός 1906-07: Τάξη Α', Ηλικία 7. Προτίθηται (Βαθμός:) . 1907-08: Παρ' ότι προέρχεται εις την Β', εγγράφεται στην Γ Τάξη! Προέρχεται, Βαθ(7) Καλώς.

1908-09: Τάξη Δ', Δεν προσήλθε. Βαθμ.(2) Καλώς 1909-910: Τάξη Δ', Απολύται, Βαθμ.(3) Λίαν Καλώς 2) Παρασκευοπόύλου Αλεξάνδρα τού (:) , Πατρίς: Καρδαμάς.

Επάγγ. Πατρός : Κτηματικός 1906-07: Τάξη Α', Ηλικία 7. Προτίθηται (Βαθ.6, Καλώς).

1907-08: Παρ' ότι προέρχεται εις την Β', εγγράφεται πάλι εις την Α' Τάξη! Προέρχεται, Βαθ(7) Καλώς.

1908-09: Τάξη Β', Δεν προσήλθε. Βαθμ.(1) Ενδεώς Εδώ, ο Δάσκαλος σημειώνει: ΟΡΦΑΝΗ!

3) Πήπτα Γιαννούλα (Ιωάννα) τού (:), Πατρίς: Καρδαμάς. Επάγγ. Πατρός : Κτηματικός

1906-07: Τάξη Α', Ηλικία 7. Απερρίφθη (Βαθμός:).

1907-08: Τάξη Α', Προέρχεται, Βαθ(7) Καλώς.

1908-09: Τάξη Β', Απορρίπτεται, Βαθμ.(1) Ενδεώς

1909-910: Τάξη Β'. Προέρχεται, Βαθμ.(2) Καλώς

1910-911: Τάξη Γ, Απορρίπτεται, Βαθμ.(1) Ενδεώς

1911-912: Τάξη Γ. Προέρχεται, Βαθμός (2) Καλώς.

1912-913: Τάξη Γ, Προέρχεται, Βαθμ.(2) Καλώς

1913-914: Τάξη Δ', Απορρίπτεται, Βαθμ.(1) Μετρίως

1914-915: Τάξη Δ', Απορρίπτεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1915-916: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1916-917: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1917-918: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1918-919: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1919-920: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1920-921: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1921-922: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1922-923: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1923-924: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1924-925: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1925-926: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1926-927: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1927-928: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1928-929: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1929-930: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1930-931: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1931-932: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1932-933: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1933-934: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1934-935: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1935-936: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1936-937: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1937-938: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1938-939: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1939-940: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1940-941: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1941-942: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1942-943: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1943-944: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1944-945: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1945-946: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1946-947: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1947-948: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

1948-949: Τάξη Δ', Προέρχεται, Βαθμ.(1) Δεν ξαναφοίτησε!

Φωτογραφία και Τοπική Ιστορία

Έρευνα-Επιμέλεια:
Άγγελος Λιβαθινός

ΦΩΤ. 2.: Σε ένα δρόμο του Καρδαμά, με το ονήλατο όχημα. Έτος 1955 περίπου. Νίκος Βιοβάρδης, Παναγόπουλος (.), Φωτόπουλος Μούστος.

ΦΩΤ. 3.: Στην ταβέρνα "Το 'Ασυλον" του Χρήστου Δημητρακόπουλου στον Καρδαμά, μετά από το μεροκάματο για ένα ποτήρι κρασι! Διακρίνονται από αριστερά: Χρήστος Δημητρακόπουλος, Άλεκος Χονδρογιάννης.

Ανδρέας Αποστολόπουλος, Νίκος Βιοβάρδης, Κωνσταντίνος Μητσόπουλος, Σπύρος Γκουσάκης, και δεξιά Κων/νος Ανδριόπουλος.
Ο γέροντας αριστερά μάς είναι άγνωστος, καθώς και ο μεσαίος μπροστά!

ΦΩΤ. 4: Τρεις νεολαίοι του Καρδαμά, υπηρετούντες την στρατιωτική θητεία τους. Έτος, περ. 1955. Ρήγας (.), Νίκος Βιοβάρδης, Πάνος Σουλεής.

ΦΩΤ. 5

Η Αγορά του Καρδαμά, χιονισμένη, (σως το έτος 1961-63. Δεξιά το Παντοπωλείο Θεοδ. Γιαννόπουλου, αριστερά το κτίριο του Συνεταιρισμού.

Να τους ζήσει το αγοράκι!

Ένα τρισχαριτωμένο αγοράκι έφεραν στην ζωή, στις 20 Δεκεμβρίου 2006, στο Νοσοκομείο Αμαλιάδος, οι σγαπτοί φίλοι μας και συγχωριανοί, Μάρθα Αγγελοπούλου και ο σύζυγός της Ανδρέας Αγγελόπουλος του Χρήστου και της Ευγενίας, Γραμματέας του Μορφωτικού Συλλόγου Καρδαμά "Κωστής Παλαμάς".
Πρόκειται για το πρώτο τους παιδάκι, και στους ευτυχείς γονείς, αλλά και στην γιαγιά Ευγενία και στους λοιπούς συγγενείς ευχόμαστε, να τους ζήσει, να το χαίρονται, και να είναι όλοι τους γεροί και δυνατοί.-

Και το όνομα αυτής: Μαρία!

Το όμορφο κοριτσάκι τους εβάπτισαν την Δευτέρα, 25 Δεκεμβρίου 2006, στον Ιερό Ναό Αγίου Ιωάννη Καρδαμά, οι εξαρέτοι νέοι και συγχωριανοί μας, Δάφνη και ο σύζυγός της Νίκος Παπαδόπουλος.

Ανάδοχος είναι η κυρία Ελένη Παπαδοπούλου, που έδιωσε στην χαρτιώμενη μικρή το όνομα: Μαρία. Στους ευτυχείς γονείς, στην ανάδοχο και στους λοιπούς συγγενείς ευχόμεθα, να τους ζήσει και να το δούν ευτυχισμένο.-

Ορκίσθηκαν οι νέες Δημοτικές Αρχές

Ορκίσθηκαν οι νέες Δημοτικές Αρχές, που εξελέγησαν στους 22 Δήμους του Νομού Ηλείας κατά τις Τοπικές Εκλογές τής 15ης και 22ος Οκτωβρίου 2006.

Το πλέον αξιοσημείωτο γεγονός, που προπηγήμετε τής ορκωμοσίας, ήταν τη "ανατροπή" που σημειώθηκε στον Δήμο Φολόρης (Λάλα) μόλις την τελευταία στιγμή, με απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Πύργου. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα επισήμια, και κατά πρώτον, ανακοινώθηκαν αποτελέσματα, Δήμαρχος Φολόρης είχε εκλεγεί ο κ. Παπαγιών Θεόδωρος με 6 ψήφους διαιροφά(!!) από τον δεύτερο, Ιωάννη Μαρούντα. Ο τελευταίος, όμως, είχε υποβάλει ένσταση, την οποίαν εξεδίκιασε το Πρωτοδικείον. Σύμφωνα με την απόφασην αυτήν (29.12.2006), Δήμαρχος εκλέγεται ο κ. Ιωάννης Μαρούντας, με μίαν (!) ψήφο διαιροφά από τον κ. Παπαγιών!

Εμείς ευχόμεθα σε όλους τους Δημάρχους της Ηλείας, καλή θητεία, λιγότερα οικονομικά βάρη στον λαό, και να σταματήσουν να "τα δίνουν όλα" για τις έδρες των Δήμων! Υπαρχουν και τα χωράφια σε κάθε Δήμο, που ασφυκτιούν και μαραζώνουν από την εγκατάλειψη! -

Έχετε παληές Φωτογραφίες;

Μία Φωτογραφία αξίζει
όσο...χίλιες λέξεις !

Μπορείτε να τις στείλετε ταχυδρομικώς είτε ηλεκτρονικώς (efkardamas@in.gr) ή να τις παραδώσετε στον Εκδότη τής Εφημερίδας, κ. Άγγελο Λιβαθινό, (Κινητό Τηλ. 697-8197763) για να δημοσιευθούν στην Εφημερίδα "Καρδαμάς". Είτε αφορούν ιδιωτικές στιγμές, είτε στιγμές της Κοινωνικής ζωής στον Καρδαμά.

Φυσικά, θα σας επιστραφούν αμέσως. Αργότερα, η Εφημερίδα μας θα διοργανώσει στον Καρδαμά έκθεση παληών φωτογραφιών και ντοκουμέντων. Και θα τις συμπεριλάβει σε ειδική έκδοση φωτογραφικών ντοκουμέντων για τον Καρδαμά. Για να θυμηθούν οι παλιοί, και να γνωρίσουν οι νέοι τον Καρδαμά και τους ανθρώπους του στα παλιά τα χρόνια!

Η Φωτογραφία καταγράφει Ιστορία!

Κοινωφελείς προτάσεις**Γράφει ο Πάνος Ξουλεής
από την Αυστραλία**

Όλες οι κοινωφελείς προτάσεις χρειάζονται μελέτες από έμπειρους Επιστήμονες, για να εφαρμοσθούν με τελειότητα. Τα σύνορα των κρατών δεν πρέπει να εμποδίζουν τα κοινωφελή έργα και τις κοινωφελείς υπηρεσίες, όπως Αστυνομία, Πυροσβεστική, Νοσοκομεία, Περιβάλλον, κτλ.

Παγκόσμια Οργάνωση κατά τής Ανεργίας

Με μίαν παγκόσμια οργάνωση και παγκόσμια συμφωνία, μπορούν να χρησιμοποιούν τους ανέργους κάθε κράτους, για να δημιουργήσουν κοινωφελή έργα, όπως δρόμους, υδραγωγεία, έργα περιβάλλοντος, και παραγωγής αγαθών, κτλ. Θα βοηθήσουν έτσι τους ανέργους και θα κοστίσουν τα έργα ολιγότερον, ειρηνικά, με πλήρη αλληλεγγύη και κατανομή αγαθών, και ελαφράν εργασία.

Θα δώσω ένα παράδειγμα: Όλοι γνωρίζουμε, ότι πολλές περιοχές μαστίζονται από έρημο. Και μειώνεται η παραγωγή.

Όταν δημιουργηθούν υδατοφράγματα και τεχνητές λίμνες σε άγονες περιοχές, και συγκρατηθούν τα βρόχινα νερά, καθώς και τα νερά των ποταμών που χάνονται στις θάλασσες, τότε θα έχουμε περισσότερα νερά για να χρησιμοποιούμε στις καλλιέργειες.

Ηλεκτρική Ενέργεια από τους Ανεμόμυλους

Σε περίπτωση, που δεν επαρκούν τα βρόχινα νερά και τα νερά των ποταμών, χρειάζεται να δημιουργηθούν Μονάδες αφαλάτωσης στην θαλάσσια περιοχή, στις εκβολές των ποταμών και ξηροποτάμων. Έτσι, θα καθαρίζουν το θαλάσσιο νερό για να γεμίζουν τις λίμνες και τα φράγματα, όπου η στάθμη του νερού θα έχει πέσει. Την απαιτούμενη ηλεκτρική ενέργεια μπορούν να την εξασφαλίζουν με την αξιοποίηση των φυσικών φυτονέμενων, π.χ. με την χρήση των ανεμομύλων (αιολική ενέργεια). Τα φράγματα και οι λίμνες θα επικοινωνούν μεταξύ τους και θα τροφοδοτούν με το νερό των ποταμών είτε με τη θαλάσσια ανάλατο νερό η μία την άλλη. Έτσι, θα έχουμε επάρκεια νερού για την παραγωγή, επομένως και φθηνές τιμές αγαθών. Από τα φράγματα και τις λίμνες θα δημιουργηθούν υδρόβιες τροφές.

Θα δημιουργηθούν νέες πόλεις γύρω από τις λίμνες.

Έτσι, λύνονται πολλά προβλήματα, όταν γίνεται μελετημένη εισήγηση για να χρησιμοποιηθούν οι άνεργοι στον κάδρο για ειρηνικούς σκοπούς. Γιατί, οι φοβίες και η αλαζονεία δημιουργούν εχθρούς.

Καλλιέργεια τής Γής για την εξάλειψη τής πείνας

Να καλλιεργηθή η Γής και να τροφοδοτηθή η Ανθρωπότης με προϊόντα σε προστές τιμές.

Αφού οι Κυβερνήσεις των κρατών χρειάζονται σύνορα και εξοπλισμούς, οι λαοί με παγκόσμιες οργανώσεις έχουν όλες τις δυνατότητες για να ελέγχουν την βίωσή τους, πιο άνετα, με ίσην απολαβήν αγαθών, με υγείαν και ειρήνην.

Χρειάζεται βέβαια η πρότασή μου καλλίτερη επεξεργασία. Είναι ευπρόσδεκτη κάθε άποψη, που θα συμπληρώνει την πρότασήν μου.

Μέσα από τις στήλες αυτής τής Εφημερίδας μπορούν να καταγραφούν οι διάφορες απόφεις και να ανοίξει ένας διάλογος. -

Με Εκτίμηση

Πάνος Ξουλεής
Σύδνευ Αυστραλίας, 21.10.2006

**Ημερολόγιο 2007
του Μορφωτικού
Σύλλογου Καρδαμά**

Ένα ωραίο Ημερολόγιο για το έτος 2007 εξέδωσε ο Μορφωτικός Σύλλογος Καρδαμά "Κωστής Παλαμάς".

Ηδη, το 2007, ο Σύλλογος συμπληρώνει ζωή 30 ετών, από της εποιμένου αναγνωρίσεως του (1977).

Στο Ημερολόγιο δημοσιεύεται φωτογραφία του 1953-54, από εκδήλωση Καρδαμαίων στους δρόμους του χωριού, κατό τις Απόκριες. Στην φωτογραφία φαίνεται το Γαλανάκι, που περιέφεραν στους δρόμους του χωριού και που γύρω του εχόρευαν οι συμμετέχοντες συγχωριανοί.

Το μεγάλο φαγοπότι τών λεγομένων**"Μή Κυβερνητικών Οργανώσεων" (Μ.Κ.Ο.)**

Με την Απόφαση 190517/11/2006 του Υπουργού Αποστολής και Κοινωνίκης Προστασίας, 13 Οργανώσεις από τις αυτοσυκολούμενες "Μή Κυβερνητικές" (!!) αποκλίνονται από τις επιχορηγήσεις του Υπουργείου, επειδή δεν πληρούν τις οριζόμενες προϋποθέσεις επιχορηγήσεως. Άλλα, και εκείνες που κατά το Υπουργείο "πληρούν τις προϋποθέσεις", ρωτάμε εμεις, τι έργο παράγουν και "Εγκοκκαλίουν" εκαποτιμώρια,

Μύθοι τού Αισώπου**Επιμέλεια-Απόδοση στα Νεοελληνικά:
Άλκης Λατίνος**

Ο Αισώπος είναι ο περίφημος μυθογράφος του βου αιώνα π.Χ., σύμφωνα με την μαρτυρία του Ιστορικού Ηρόδοτου. Σύμφωνα με τον Ηρόδοτο, πατρίδα του Αισώπου ήταν η Φρυγία ή η Σάρδεις.

* Ο Αισώπειος Μύθος είναι σύντομη αφήγηση παραδογιστικού χαρακτήρα, με στοχεία από τη λαϊκή σοφία, αλλά και με δείγματα φιλοσοφικής αντίληψης για τη ζωή, όπου ένα περιστατικό, με πρωταγωνιστές συνήθως ζώα ήλιας και ανθρώπους ή θεών, χρησιμεύει για να εξάρει ή να σπληνίσει χαρακτήρες και συμπεριφορές" (Αρχαία Ελληνική Γραμματεία "Οι Έλληνες", Εκδόσεις ΚΑΚΤΟΣ)

**1)
(Αρχαιοελληνικό Κείμενο)****Γεωργός και Κύνες**

Γεωργός υπό χειμώνας εναποληγθείς εν τῇ επαύλῃ επειδή οὐκ ηδύνατο προελθεῖν καὶ εισιτῷ τροφήν πορίσαι, το μέν πρώτον τα πρόβατα κατέφαγεν. Επειδή δέ ἐπι ο χειμὼν επέμενε καὶ τας αἴγας κατεθοινῆσατο. Εκ τρίτου δέ, ως ουδεμία ἀνέστη εγίνετο, καὶ επὶ τους αροτήρας βούς εχώρησεν. Οι δέ κύνες θεασάμενοι τα πραττόμενα ἔφασαν πρὸς αλλήλους: " απίτεον ημίν εστίν ενθένδε. ο δεσπότης γάρ, ει ουδέ τῶν συνεργαζομένων βών απέσχετο, ημών πώς φείσεται;"

Ο λόγος δηλοί, ότι δεί τούτους μάλιστα φυλάττεσθαι, οι ουδέ τῆς κατά τῶν οικείων αδικίας απέχεσθαι.

(Νεοελληνική απόδοση)**Ο Γεωργός και τα σκυλλιά**

Ένας γεωργός αποκλείσθηκε στην αγροκοίλια του από την βαρυχειμωνία και, καθώς δεν μπορούσε να βγεί έξω για να βρεί τροφή, έφαγε πρώτα τα πρόβατά του. Επειδή δε η βαρυχειμωνία δεν σταματούσε, ο γεωργός έφαγε και τις γίδες του. Στην συνέχεια, καθώς ο καιρός δεν έδειχνε σημάδια βελτίωσης, έφαγε και τα βόδια, που τον βοηθούσαν στο δργωμα. Τότε τα σκυλλιά του, βλέποντας τί έγινε, είπαντας μεταξύ τους: " Καλλίτερα να φύγουμε από εδώ. Διότι, αφού το αφεντικό μας δεν λυπήθηκε σύτε τα βόδια, που τον βοηθούσαν στις δουλειές του, πώς θα λυπθεί εμάς;"

Ο μύθος δηλώνει, ότι πρέπει να φυλαγόμαστε

**Για τα 30χρονα
τού Μορφωτικού Συλλόγου
Καρδαμά "Κωστής Παλαμάς"**

Ο Μορφωτικός και Πολιτιστικός Σύλλογος Καρδαμά "Κωστής Παλαμάς", εν όψει τής συμπληρώσεως 30 ετών από την νόμιμη λειτουργία του(1977-2007), εξέδωκε την κατωτέρω ανακοίνωση-πρόσκληση:

**Μορφωτικός και Πολιτιστικός
Σύλλογος Καρδαμά "Κωστής Παλαμάς"
Τηλ. 697-8197763, Καρδαμά, 15.03. 2006**

**Ανακοίνωση- Πρόσκληση
Προς όλους τούς Καρδαμαίους****Συγκέντρωση Υλικού
για την Ιστορία τού Συλλόγου**

Ο Μορφωτικός και Πολιτιστικός Σύλλογος Καρδαμά "Κωστής Παλαμάς" συμπληρώνει, το έτος 2007, τριάντα χρόνια νόμιμης λειτουργίας (από τής εγκρίσεως του πρώτου Καταστατικού του, το έτος 1977).

Το Διοικητικό Συμβούλιο τού Συλλόγου προτίθεται να εορτάσει στα νέα Γραφεία του, στο παλαιό Δημοτικό Σχολείο Καρδαμά, το γεγονός αυτό, με διάφορες εκδηλώσεις και δραστηριότητες.

Μέσα στις σχεδιαζόμενες δραστηριότητες περιλαμβάνεται και η έκδοση Βιβλίου- Φωτογραφικού Λευκώματος για την Δράση και την Ιστορία τού Συλλόγου, σε όλη την πορεία αυτής τής τριακονταετίας.

Θεωρούμε, πως θα είναι λίγη χρήσιμες, για την πληρότητα τής έκδοσης, διάφορες φωτογραφίες από το πλήθος των εκδηλώσεων, που έχει πραγματοποιήσει ο Σύλλογος μας στο διάστημα αυτών των τριών δεκαετιών.

Στην διάθεση τών μελών τού Διοικητικού Συμβουλίου

κυρίως από αυτούς, που δεν διστάζουν να αδικήσουν ακόμη και τους δικούς τους ανθρώπους.

**2)
(Αρχαιοελληνικό Κείμενο)****Γεωργού παιδες**

Γεωργού παιδες εστασίαζον. Ο δέ, ως πολλά παρανών ούκ ηδύνατο πείσαι αυτούς λόγο

Ανθρωπογεωγραφία τού Καρδαμά

Από το Μαθητολόγιον τού Δημ. Σχολείου Καρδαμά (1896)

(Συνέχεια από την 3η σελίδα)

11) Χρονόπουλος Θεμιστοκλής τού Γεωργίου
Πατέρις: Καρδαμάς.
Επάγγ. Πατρός : Κτηματικός
1907-08: Τάξη Α', Ηλικία 7. Απορρίπτεται, Βαθμ.(.).
1908-09: Τάξη Α', Απορρίπτεται, Βαθμ.(1) Ενδεώς
1909-910: Τάξη Α', Προόγεται, Βαθμ.(4) Άριστα
1910-911: Τάξη Β', Προόγεται, Βαθμ.(4) Άριστα
1911-912: Τάξη Γ', Προόγεται, Βαθμ.(2) Καλώς
1912-913: Τάξη Δ', Απολύτεται, Βαθμ.(3) Λ. Καλώς
1913-914: Τάξη Δ', Παρ' ότι απολυθεῖς,
επανεγγράφεται στην Δ' Τάξη! Βαθμ.(1) Μετρίως
1914-915: Τάξη Δ', Επανεγγράφεται για δεύτερη
φορά στην Δ' Τάξη, παρ' ότι έχει την ίδιη απολυθή!
Απορρίπτεται, Βαθμ.(.) (Για τις επανεγγραφές στην
Δ' Τάξη, βλέπε σημείωση 1)

12.1.2. ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΣΤΗΝ Α' Τάξη το 1907, ΑΠΟ ΑΠΟΡΡΙΨΗ κατά το προηγούμενο έτος.

1) Πήγιτα Γιαννούλα (Ιωάννα) τού (.),
Πατέρις: Καρδαμάς. Επάγγ. Πατρός : Κτηματικός
2) Μαρίνος Γεώργιος τού Παν.
Πατέρις: Καρδαμάς. Επάγγ. Πατρός : Κτηματικός
3) Παναγόπουλος Απόστολος τού Γεωρ.
Πατέρις: Καρδαμάς. Επάγγ. Πατρός : Κτηματικός
4) Αποστολόπουλος Γεώργιος τού (.),
Πατέρις: Καρδαμάς. Επάγγ. Πατρός : Κτηματικός
5) Μπέτσος Νικόλαος τού (.).
Πατέρις: Καρδαμάς. Επάγγ. πατέρος : Κτηματικός
6) Καπερώνης Χρύσανθος τού (.).
Πατέρις: Καρδαμάς. Επάγγ. πατέρος : Κτηματικός
7)* Αποστολόπουλος Ευάγγελος τού Παναγ.
Πατέρις: Καρδαμάς. Επάγγ. πατέρος : Καρφώλης
8) Παρασκευόπουλος Αλεξάνδρα τού (.),
Πατέρις: Καρδαμάς. Επάγγ. Πατρός : Κτηματικός
(1908: Οι σημειούμενοι με * απορρίπτονται. Οι λοιποί πρόσχονται).

12.2. ΤΑΞΗ Β' (Σύνολο : 7, άρρενες 5 , θήλεις 2)

12.2.1. ΝΕΕΣ ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΣΤΗΝ Β' Τάξη το 1907, και πρόσδος τών μαθητών, μέχρι την έξοδό τους από το Σχολείο

Ουδεμία νέα εγγραφή !

12.2.2. ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΣΤΗΝ Β' Τάξη το 1907, ΑΠΟ ΑΠΟΡΡΙΨΗ ή ΠΡΟΑΓΩΓΗ κατά το προηγούμενο έτος.

1) Αποστολόπουλος Αθανάσιος τού Ανδρ.,
Πατέρις: Καρδαμάς. Επάγγ. Πατρός : Κτηματικός
2) Βλασσόπουλος Ιωάννης τού Ανδ.,
Πατέρις: Καρδαμάς. Επάγγ. Πατρός : Κτηματικός
3) Μωράΐτης Νικόλαος τού Ιωάν.
Πατέρις: Καρδαμάς. Επάγγ. Πατρός : Κτηματικός
4) Χρυσανθ(ακ)όπουλος Βασιλείος τού (.).
Πατέρις: Καρδαμάς. Επάγγ. πατέρος : Κτηματικός
5) Ντούνιας (Δούνιας) Δημήτριος τού (.).
Πατέρις: Καρδαμάς. Επάγγ. πατέρος : Κτηματικός
6) Φωτακοπόύλου Χαριτίνη τού (.).
Πατέρις: Καρδαμάς. Επάγγ. πατέρος : Κτηματικός
7)* Μανεσιώτη Πηνελόπη τού Θεοδ.
Πατέρις: Καρδαμάς. Επάγγ. Πατρός : Ορφανή.
Απεβίωσεν. (1908: Οι σημειούμενοι με * απορρίπτονται. Οι λοιποί πρόσχονται).

12.3. ΤΑΞΗ Γ' (Σύνολο : 9 άρρενες 9 , θήλεις 0)

12.3.1. ΝΕΕΣ ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΣΤΗΝ Γ' Τάξη το 1907, και πρόσδος τών μαθητών, μέχρι την έξοδό τους από το Σχολείο.

1) Μουσαγέας Πέτρος τού (.)

Πατέρις: Καρδαμάς(.).

Επάγγ. Πατρός : Στασιάρχης

1907-08: Τάξη Γ', Ηλικία 9. Προόγεται, Βαθμ.(7).
Καλώς . Δεν ξαναφοίτησε!

12.3.2. ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΣΤΗΝ Γ' Τάξη το 1907, ΑΠΟ ΑΠΟΡΡΙΨΗ ή ΠΡΟΑΓΩΓΗ κατά το προηγούμενο έτος.

1) Παρασκευόπουλος Δημήτριος τού Κων.
Πατέρις: Καρδαμάς. Επάγγ. Πατρός : Κτηματικός
2) Ευθυμιόπουλος Κωνσταντίνος τού Ευστ.

Πατέρις: Καρδαμάς. Επάγγ. Πατρός : Κτηματικός
3) Παναγόπουλος Θεόδωρος τού Γεωργ.
Πατέρις: Καρδαμάς. Επάγγ. Πατρός : Κτηματικός
4)* Κωστόπουλος Ιωάννης τού Παναγ.
Πατέρις: Καρδαμάς. Επάγγ. Πατρός : Κτηματικός
5) Φωτακόπουλος Δημήτριος τού Αρισ.
Πατέρις: Καρδαμάς. Επάγγ. Πατρός : Κτηματικός
6) Μπούρας Ιωάννης τού Κων.
Πατέρις: Καρδαμάς. Επάγγ. Πατρός : Κτηματικός
7) Μπούρας Ιωάννης τού Κων.
Πατέρις: Καρδαμάς. Επάγγ. Πατρός : Κτηματικός
8) Βαγενάς Γεώργιος τού (.).
Πατέρις: Καρδαμάς. Επάγγ. Πατρός : Κτηματικός
(1908: Οι σημειούμενοι με * απορρίπτονται. Οι λοιποί πρόσχονται).

12.4. ΤΑΞΗ Δ' (Σύνολο : 8, άρρενες 8, θήλεις 0)

12.4.1. ΝΕΕΣ ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΣΤΗΝ Δ' Τάξη το 1907, και πρόσδος τών μαθητών, μέχρι την έξοδό τους από το Σχολείο.

Ουδεμία νέα εγγραφή !

12.4.2. ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΣΤΗΝ Δ' Τάξη το 1907, ΑΠΟ ΑΠΟΡΡΙΨΗ ή ΠΡΟΑΓΩΓΗ κατά το προηγούμενο έτος.

1)* Δημιακόπουλος Ευθύμιος τού Π.
Πατέρις: Συρμάνη. Επάγγ. Πατρός : Κτηματικός
2)* Παναγόπουλος Σταύρος τού Ανδρ.,
Πατέρις: Καρδαμάς. Επάγγ. Πατρός : Κτηματικός
3)* Βαγενάς Κων/νος τού Αθ.,
Πατέρις: Καρδαμάς. Επάγγ. Πατρός : Ορφανός.
4) Αθανασόπουλος Στέφανος τού Γεωρ.,
Πατέρις: Καρδαμάς. Επάγγ. Πατρός : Κτηματικός
5)* Χρονόπουλος Αθανάσιος τού Χρ.,
Πατέρις: Καρδαμάς. Επάγγ. Πατρός : Ορφανός.
6)* Κωστόπουλος Αθανάσιος τού Παναγ.,
Πατέρις: Καρδαμάς. Επάγγ. Πατρός : Κτηματικός
7) Κυριακόπουλος Παναγιώτης τού Ιωάν.,
Πατέρις: Καρδαμάς. Επάγγ. Πατρός : Κτηματικός
8) Παναγόπουλος Παναγιώτης τού (.)
Πατέρις: Καρδαμάς. Επάγγ. Πατρός : Κτηματικός
(1908: Οι σημειούμενοι με * απορρίπτονται. Οι λοιποί πρόσχονται).

12.4.3. ΕΠΑΝΕΓΓΡΑΦΕΝΤΕΣ ΣΤΗΝ Δ' Τάξη το 1907, παρ' ότι απελύθησαν κατά το προηγούμενο έτος

Ουδεμία επανεγγραφή ! (Βλέπε Σημείωση 1)).

12.5. ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ 1907-1908 Σαράντα (42): Α'=19, Β'= 6 , Γ'=9 , Δ'= 8 Άρρενες 38, θήλεις 4.

12.6. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ τών ΠΑΤΕΡΩΝ τών ΜΑΘΗΤΩΝ κατά το έτος 1907-1908, και άλλες πληροφορίες

ΕΤΟΣ 1907-1908 : - ΜΑΘΗΤΕΣ: 42 , - ΠΛΗΘΟΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ ΜΕ ΠΑΙΔΑ ΔΤΟ ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΟ: 37. ΚΗΠΟΥΡΟΙ: 1, - ΣΤΑΣΙΑΡΧΕΣ: 1, - ΚΤΗΜΑΤΙΚΟΙ (ΚΥΡΙΑΡΕΣ -Εργάτες Κτημάτων): 32, - ΟΡΦΑΝΟΙ ΕΚ ΠΑΤΡΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΓΓΡΑΦΗ : 3.

13. ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 1908-1909

13.1. ΤΑΞΗ Α' (Σύνολο : 13 , άρρενες 12 , θήλεις 1)

13.1.1. ΝΕΕΣ ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΣΤΗΝ Α' Τάξη το 1908, και πρόσδος τών μαθητών, μέχρι την έξοδό τους από το Σχολείο.

1) Αλιούνης Αργύριος τού Διονυσίου

Πατέρις: Αμαλάς(Καρδαμάς).

Επάγγ. Πατρός : Ορφανός

1908-09: Τάξη Α', Ηλικία 7. Απορρίπτεται, Βαθμ.(1)

Ενδεώς

1909-910: Τάξη Α', Απορρίπτεται, Βαθμ.(1) Ενδεώς

1910-911: Τάξη Α', Προόγεται, Βαθμ.(3) Λ. Καλώς

1911-912: Τάξη Β', Προόγεται, Βαθμός (2) Καλώς.

1912-913: Τάξη Γ', Απορρίπτεται, Βαθμ.(1) Ενδεώς

1913-914: Τάξη Γ', Διέκοψε.

1914-915: Τάξη Γ', Απορρίπτεται, Βαθμ.(.)

Δεν ξαναφοίτησε!

2) Αντωνοπούλου Διαμάντη τού(.)

Πατέρις: Καρδαμάς.

Επάγγ. Πατρός : Κτηματικός

1908-09: Τάξη Α', Ηλικία 7. Απορρίπτεται. Δεν προσήλθε.

3) Γιαννικόπουλος Ιωάννης τού Αριστείδη.

Πατέρις: Καρδαμάς.

Επάγγ. Πατρός : Κτηματικός

1908-09: Τάξη Α', Ηλικία 7. Απορρίπτεται, Βαθμ.(1)

Ενδεώς

1909-910: Τάξη Α', Προόγεται, Βαθ. (2) Καλώς.
1910-911: Τάξη Β', Απορρίπτεται, Βαθμ.(1) Ενδεώς
1911-912: Τάξη Γ', Προόγεται, Βαθμός (2) Καλώς.
1912-913: Τάξη Γ', Απορρίπτεται, Βαθμ.(1) Μετρίως
1913-914: Τάξη Γ', Προόγεται, Βαθμ.(1) Μετρίως
1914-915: Τάξη Γ', Προόγεται, Βαθμ.(.)
1915-916: Τάξη Γ', Προόγεται, Βαθμ.(4) Καλώς
Δεν ξαναφοίτησε!

4) Δημητρακόπουλος Δημήτριος τού (.)

Πατέρις: Καρδαμάς.

Επάγγ. Πατρός : Κτηματικός

</div

Οικολογία και Άνθρωπος

Μέλι: Χημική σύνθεση και θρεπτική αξία

Του Νίκου Μολυβιάτη

(2ο και τελευταίο Μέρος)

Οι θεραπευτικές ιδιότητες του μελιού

(Συνέχεια από το Φύλλο 19, Απριλίου-Ιουνίου 2006)

Χωρίς να έχουμε εξαντλήσει το θέμα, κάναμε μια πρώτη προσέγγιση ελπίζοντας ότι θα μας δοθεί σύντομα η δυνατότητα να επανέλθουμε μελετώντας τις κοινωνίες της μέλισσας και τη χρησιμότητά τους στη διατήρηση της βιοποικιλότητας (εξαπίστας της επικονίασης).

Ας γνωρίσουμε τη γύρη

Η γύρη είναι η "ανθόσκονη" που βγαίνει από τους σπήλιους των λουλουδιών και τη συγκεντρώνουν οι μέλισσες κουβαλώντας τη στην κυψέλη μέσα στα "καλαθάκια" που σχηματίζονται στην κλειδώση των δυο τελευταίων ποδιών τους. Είναι απαραίτητη τροφή για τα μέλισσα και κυρίως του γόνου. Χωρίς αυτήν σταματά την αναπαραγωγή η βασιλίσσα. Μπορούμε να πούμε ότι η αξία της για τα μέλισσα είναι αντίστοιχη με το κρέας, τα αβγά και το τυρί για τον άνθρωπο. Τις μεγαλύτερες ποσότητες γύρης συλλέγουν οι νέες μέλισσες, γιατί οι τρίχες που σχηματίζουν τα "καλαθάκια" είναι άθικτες, ενώ στις ηλικιωμένες μέλισσες έχουν πέσει από τη χρήση. Μια μεγάλη κυψέλη συλλέγει 25-30 κιλά γύρης το χρόνο, που είναι περισσότερη από αυτή που χρειάζεται το σημήνο. Περίπου το 1/10 αυτής της ποσότητας αφαιρείται και χρησιμοποιείται από τον άνθρωπο. Αποτελεί την πλουσιότερη φυσική τροφή σε πρωτεΐνες, απαραίτητα αμινοξέα, ορμόνες, ένζυμα κ.ά. διατροφικά συστατικά. Η υψηλή περιεκτικότητά της σε βεταμίνη Ρ, αυξάνει την αντίσταση των τρεχοειδών αγγείων προφυλάσσοντας τον οργανισμό από εγκεφαλικές αιμορραγίες.

Και άλλες ιδιότητες της γύρης

Οι γουαδοτρόπες ορμόνες που περιέχει ενισχύουν τους γενετικούς αδένες των ανδρών και των γυναικών. Η σπερματογένεση στον άνδρα και η φυσιολογική εξέλιξη των ωσθυλακών στη γυναικά καθορίζονται σπουδαϊκά από τις ορμόνες αυτές. Εχει αποδειχθεί ότι η γύρη βοηθά στη διανοητική λειτουργία, ενισχύει τη συστολή της καρδιάς κι έχει διουρητική δράση. Επίσης βελτιώνει την όρεξη και συνίσταται σε περιπτώσεις όπως: της γενικής εξασθένισης του οργανισμού, της απώλειας βάρους, των εντερικών ανωμαλιών, της ψυχωτικές και νευρικές διαταραχές, την απώλεια μνήμης και του μη φυσιολογικού μεταβολισμού. Σε ορισμένες περιπτώσεις έχει παραπομπή η βελτίωση σε ήπιες αλλεργίες, κρυολογήματα, ρευματισμούς και στην όραση. Εχει ευεργετική επίδραση στον προστάτη και στην απώλεια των μαλλιών. Εν κατακλείδι συμβάλει στην καλή φυσική κατάσταση του σώματος. Να σημειωθούμε ότι οι υγέστεροι και μακριβότεροι άνθρωποι του πλανήτη ζουν στα Ιμαλάια, στον Καύκασο (Ρωσία) και Βικαμπόμπα (Εκουαντόρ). Οι περισσότεροι χρησιμοποιούν στη βασική τους διατροφή τη γύρη. Μια κουταλά της σούπας (που αντιστοιχεί σε 35 περίπου γραμμάρια) καλύπτει πλήρως τις ημερήσιες διατροφικές μας ανάγκες σε πρωτεΐνες, βιταμίνες και ιχνοστοιχεία. Βέβαια πρέπει να ξεκινήσουμε με πολύ μικρή ποσότητα (λ.χ. μια κουταλά του γλυκού για δέκα μέρες) μέχρι να συνθίσει το στομάχι. Η κατανάλωση γύρης θα πρέπει να συνεχιστεί χωρίς διακοπή για μισό χρόνο, ανάλογα με τις αντιδράσεις του οργανισμού, να γίνεται αυτούσια και όχι διαλυμένη.

Τι έρετε για την προπόλη;

Ενα ακόμα προϊόν που παράγουν, από ρητίνες, οι μέλισσες, είναι η προπόλη. Οι ρητίνες συλλέγονται από τους μίσχους των φύλλων και τους κορμούς των δέντρων, όπως η οξιά, η καστανιά και τα κωνοφόρα. Με την προπόλη οι μέλισσες φράζουν διάφορες χαραμάδες στην κυψέλη και "ταρίχευσούν" τα σώματα μεγαλόσωμων εχθρών τους που δεν μπορούν να μεταφέρουν έδω από την κυψέλη π.χ. σταύρες, ποντίκια κ.ά. Το διάστημα μεταξύ Ιούλη και Σεπτεμβρίου που εμφανίζεται ένα είδος μεγάλης νυχτόβιας πεταλούδας, κλείνουν την είσοδο της κυψέλης με προπόλη, για να μην μπορεί να περάσει και να κλέψει μέλι, κι αφήνουν λίγες τρύπες που χωρούν μόνο οι μέλισσες για να μπαίνονται. Με τον ίδιο τρόπο φράζουν την είσοδο το χειμώνα, αν παραλείψει να το κάνει ο μελισσοκόμος. Αν και κάπως παραγγωρισμένη η προπόλη, είναι χρησιμότατη για τον άνθρωπο. Ενα λεπτό της στρώμα πάνω σε πληγές, σταματά την αιμορραγία και προφυλάσσει

από τη μόλυνση. Χρησιμοποιείται ως καλλυντικό, σε λοσιόν, κρέμες προσώπου, σαπούνια και οδοντόπαστες. Ο Πλίνιος την αναφέρει για τη θεραπεία φλεγμονών του δέρματος. Ρώσοι και Πολωνοί ερευνητές ανακάλυψαν ότι είναι αποτελεσματική εναντίον του βακτίου της φυματίωσης και εναντίον λοιμώξεων. Στο Πολωνικό Ερευνητικό Ινστιτούτο (Biotica Mitja) συστήνεται, μετά από μελέτη δεκαετιών, ως ο πρώτος μη τοξικός αντιβακτηριακός παράγοντας.

Και λίγα λόγια για το δηλητήριο

Το δηλητήριο στο κεντρί που έχουν οι μέλισσες, το χρησιμοποιούν για να αμύνονται από τους εχθρούς τους. Το δηλητήριο εκκρίνεται από δυο αδένες (σ.σ. οξύ και αλκαλικό) που βρίσκονται στην κοιλιά τους. Εισάγεται στο δέρμα σε ποσότητα 1 mg προκαλώντας τοπική ή γενική τοξικότητα. Στην πρώτη περίπτωση παρατηρείται έντονος πόνους, πρήξιμο και μούδιασμα. Στη δεύτερη περίπτωση είναι πιθανό να εμφανιστούν κράμπες, σπασμοί, επιβραδύνομενη αναπνοή, οιδημα στους πνεύμονες μέχρι και πρόκληση θανάτου για τις περιπτώσεις ιδιαίτερων μορφών αλλεργίας. Το δηλητήριο αποτελείται από ισταμίνη ή απλή μελετίνη, λυσολεκίθινη και δυο ένζυμα (φωσφολιπάση Α και υαλουροδινάση). Από πολύ παλιά οι άνθρωποι χρησιμοποιούσαν το δηλητήριο της μέλισσας για διάφορες περιπτώσεις. Ο Γαλινός έγραψε θεραπείες με δηλητήριο της μέλισσας κι ο Καρλομάγνος ισχυρίζεται ότι θεραπεύτηκε από δυσκαμφία των κλειδώσεων του. Ο Ιπποκράτης επίσης χρησιμοποίησε στην ιατρική του το κεντρή της μέλισσας. Όπως φαίνεται βοηθά στη θεραπεία των αρθρίτιδων και επιβραδύνει τη σκλήρυνση κατά πλάκα. Είναι χαρακτηριστική η φράση του καθηγητή Koch Domerego: "...πίστευα αφελώς ότι οι μέλισσες ήταν εργάτριες της γεωργίας, πολύ γρήγορα όμως κατάλαβα ότι ήταν επίσης πολύτιμα βοηθήματα της ιατρικής και οι κυψέλες πραγματικά εργαστήρια".

Πληγές

Domerego, R. (2002). Οι μέλισσες θεραπεύουν. Αθήνα: εκδ. Ψύχαλο.

Molivibatias N. (2003). Μια γλυκιά ιστορία. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Molivibatias N. (1997). Μαθήματα στο πράσινο. Αθήνα: Σαββάλας.

Mnēkos Θ. (1991). Όλα για το μέλι. Αθήνα: χ.ε.

Tzarakakis M. (2006). Γνώση του φυσικού περιβάλλοντος και της οικολογικής ιατροροπίας, μέσα από τη ζιμή και την κοπνιά της μέλισσας. Ρόδος.

Ο κ. Χαρ. Καφύρας νέος Νομάρχης Ηλείας

Ο νύν Αντινομάρχης Ηλείας, κ. Χαράλαμπος Καφύρας, είναι ο νέος Νομάρχης του Νομού Ηλείας για την τετραετία 2007-2010. Στον κ. Καφύρα ευχόμεθα καλήν επιτυχία στα καθήκοντά του.

Το νέον Δημοτικόν Συμβούλιον Αμαλιάδος

Το νέον Δημοτικόν Συμβούλιον Αμαλιάδος, που εξελέγη κατά τις Δημοτικές Εκλογές της 15ης Οκτωβρίου 2006, για την τετραετία 2007-2010, είναι το εξής:

ΔΗΜΑΡΧΟΣ: Λυμπέρης Ιωάννης

ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ (27):

Από την πλεινοφφίδα (16):

Γαργαρώνης Διονύσιος, Ζαχαρόπουλος Βασιλείος, Κοκκαλάρη Νικόλεττα, Λάμπος Νικόλαος, Λάβδα Βασιλεύ, Λιώστης Απόστολος, Μαυρίκος Παναγιώτης, Μπούρας Αβραάμ, Νοταράς Σταύρος, Νικολοπόουλος Χρήστος, Παπανικολάου Βασιλείος, Πατρινός Αντώνιος, Προκόπης Πέτρος, Παρασκευόπουλος Ιωάννης, Τασσόπουλος Ιωάννης, Χριστοδουλόπουλος Χρήστος.

Από την Μεζίνα μειοφφίδα (7):

Γκουβήτας Ρούλα, Δούλος Παντελής, Κωτσάκης Αναστάσιος, Μαρίσας Παναγιώτης, Πετρίδης Κατη, Τζουλέκης Σπύρος, Χριστοφόρου Ευάγγελος.

Από την Ελάσσονα μειοφφίδα (3):

Ράλλης Δημήτριος, Αναγνωστόπουλος Κωνσταντίνος, Λαμπτρινός Σπυρίδων.

Από την Δημοτική Αγωνιστική Συνεργασία (1):

Κολόσακας Αγγελος

Σημειώνεται, ότι η Δημοτική Αγωνιστική Συνεργασία εξέλεξε μόνον μία έδρα στο Δημοτικόν Συμβούλιον Αμαλιάδος, την οποίαν κατέλαβε ο επικεφαλής του Συνδυασμού, κ. Αγγελος Κολόσακας. Έτσι, ο πρώτος σε ψήφους στον Συνδυασμό, κ. Αγγελος Λιβαθινός (με 125 ψήφους) δεν εξέλεγε, διότι ο Συνδυασμός δεν δικαιούται άλλη έδρα στο Δημοτικό Συμβούλιο (λόγω εκλογικού συστήματος).

Το νέον Τοπικόν Συμβούλιον Καρδαμά

Το νέον Τοπικόν

Θέματα και Ειδήσεις

Από το Μαθητολόγιον του Δημ. Σχολείου Καρδαμά (1896) (Ανθρωπογεωγραφία του Καρδαμά)

(Συνέχεια από την 8η σελίδα)

13.5. ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ 1908-1909

Σαράντα (41): Α'=13, Β'=14, Γ'=6, Δ'=8
Άρρενες 37, Θήλεις 4.

13.6. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ των ΠΑΤΕΡΩΝ τών ΜΑΘΗΤΩΝ κατά το έτος 1908-1909, και άλλες πληροφορίες

ΕΤΟΣ 1908-1909 : - ΜΑΘΗΤΕΣ: 41, - ΠΗΝΘΟΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ ΜΕ ΠΑΙΔΙΑ ΣΤΟ ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΟ: 31, ΚΗΠΟΥΡΟΙ: 3, ΚΑΦΕΠΟΛΕΣ: 1, - ΚΤΗΜΑΤΙΚΟΙ (Κτηματάς-Εργάτες Κτημάτων): 23, - ΟΡΦΑΝΟΙ ΕΚ ΠΑΤΡΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΓΓΡΑΦΗ : 4.

Διορθώσεις στο προηγούμενο φύλλο

Εκ παραδρομής στο προηγούμενο φύλλο τρείς μοδιτές τής Α' Τάξεως παρουσιάσθησαν με ελληπτή στοιχεία φοιτητώνες (Περάρη, 10.1.1). Αποκαθιστούμε τα σφάλματα, παρουσιάζοντας πάλι τους μοδιτές αυτούς (με την αρίθμησή τους εκεί), και με όλη την πορεία τους στο σχολείο (οι καταχωρίσεις με τις υπογραμμίσεις, για κάθε μοδιτή, δείχνουν τις διορθώσεις):

10.1. ΤΑΞΗ Α'

(Σύνολο : 18 , άρρενες 15, θήλεις 3)

10.1.1. ΝΕΕΣ ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΣΤΗΝ Α' Τάξη το 1905, και πρόοδος τών μαθητών, μέχρι την έξοδό τους από το Σχολείο.

1) Αποστολόπουλος Γεώργιος τού ( ),
Πατέρις: Καρδαμάς.

Επάγγ. Πατρός : Κτηματίας

1905-06: Τάξη Α', Ημερία 8, Προϊχθη (Βαθμός:).
1906-07: Παρ' όπι προϊχθη, εγγράφεται πάλι στην Α' Τάξη . Απερρίφθη, Βαθμός ( ).
1907-08: Τάξη Α', Προϊχθη, Βαθμός(7) Καλώς.
1908-09: Τάξη Β', Απορρίπτεται, Βαθμός(1) Ενδεώς.
1909-10: Τάξη Β', Προδύγεται, Βαθμός (4) Άριστα.
1910-11: Τάξη Γ', Προδύγεται, Βαθμός (4) Άριστα.
1911-12: Τάξη Δ', Απολύτεται, Βαθ(3) Λίγον Καλώς

2) Αποστολόπουλος Ευάγγελος τού Παναγ.,
Πατέρις: Καρδαμάς.

Επάγγ. Πατρός : Κτηματίας (Από 1913-14: Καφετώλας)

1905-06: Τάξη Α', Ημερία 7, Απερρίφθη, Βαθμός( ).
1906-07: Δεν φέρεται εγγεγραμμένος
1907-08: Τάξη Α', Απερρίφθη, Βαθμός( ).
1908-09: Τάξη Α', Προδύγεται, Βαθμός(3) Λ. Καλώς.
1909-10: Τάξη Β', Απορρίπτεται, Βαθμ. (1) Ενδεώς.
1910-11: Τάξη Β', Προδύγεται, Βαθμός (3) Λ. Καλώς.
1911-12: Τάξη Γ', Απορρίπτεται, Βαθ(1) Ενδεώς.
1912-13: Τάξη Γ', Προδύγεται, Βαθ(3) Λ. Καλώς.
1913-14: Τάξη Δ', Απολύτεται, Βαθ(3) Λ. Καλώς

5) Καπερώνης Χρύσανθος τού ( ).

Πατέρις: Καρδαμάς,

Επάγγ. πατρός: Κτηματίας

1905-06: Ημερία 7, Τάξη Α', Απερρίφθη, Βαθμ.:)
1906-07: Τάξη Α', Δεν προσήλθε στις Εξετάσεις
1907-08: Τάξη Α', Προϊχθη, Βαθμ.(7) Καλώς.
1908-09: Τάξη Β', Απορρίπτεται, Βαθμ.(1) Ενδεώς
1909-10: Τάξη Β', Προδύγεται, Βαθμ.(4) Άριστα
1910-11: Τάξη Γ', Προδύγεται, Βαθμ.(2) Καλώς
1911-12: Τάξη Δ', Απολύτεται, Βαθ(2) Καλώς.

Σημειώσεις:

(1) Αρκετοί μοδιτές, ενώ ολοκλήρωνταν την φοίτησή τους στο Δημοτικό Σχολείο Καρδαμά, δηλαδή απελύστηκαν, εν τούτοις φέρονται να ξαναφορούν στην Δ' Τάξη, μια ή διπλασίερες φορές! Αυτό, εκ πρώτης άφεως φαίνεται περίεργο! Έχει, όμως την εξήγησή του, που είναι η εξής, κατά την γνώμη μας: Με την αποφοίτησή του από το 4τάξιδο Δημοτικό Σχολείο Καρδαμά, ο μοδιτής μπορούσε να προσέλθει στο Ελληνικό Σχολείο, προκειμένου να υποστηίξει στα γεγοραγή του σ' αυτό. Όταν απετύχασε στις εξετάσεις για την εγγραφή του σ' αυτό. Όταν απετύχασε στην εξετάσεις αυτές, είχε το δικαίωμα να ξαναφορθεί στο Δημοτικό Σχολείο, για να βελτιώσει την επίδοσή του και στην Βαθμολογία του, ώστε να ξαναπροστιθέσῃ στην κατάταξή του στο Ελληνικό Σχολείο. Αυτό μπορούσε να το επεχειρήσει μία ή διπλασίερες φορές! Κάποιοι μοδιτές, μετά από παρόμιος προσπάθειες κατέφερναν να καταταγούν τελικά στο Ελληνικό Σχολείο. Άλλοι, όχι!

(2). Για πρώτη φορά, εμφανίζεται κατά το έτος 1905-06 η δεκάδεμη κλίμαιδ, που θα συνεχισθεί μέχρι το έτος 1907-08, απότις θα επανέλθει η τετράδεμη...-

Τέλος του 13ου μέρους τής Έρευνας
Στο Επόμενο, το έτος 1909-910.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ (ΔΑΣ) ΑΜΑΛΙΑΔΑΣ ΥΠΟΨ. ΔΗΜΑΡΧΟΣ:
Άγγελος Κολόσακας

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ(ΝΑΣ) ΗΛΕΙΑΣ ΥΠΟΨ. ΝΟΜΑΡΧΗΣ:
Γιώργος Καραπάνος

Προς όλους τούς Καρδαμαίους

Ανοικτή Επιστολή τών Καρδαμαίων Υποψηφίων

Συνδημότες και Συνδημότισσες

Καρδαμαίοι και Καρδαμαίες

Εμείς οι υποψηφίοι τής ΔΑΣ για το Τοπικό Συμβούλιο Καρδαμά, και για το Δημοτικό Συμβούλιο Αμαλιάδος,
Θεωρούμε υποχρέωσή μας, να ευχαριστήσουμε θερμά όλους εκείνους, που μάς επήμεναν με την φήμη τους, κατά τις πρόσφατες εκλογές στο Χωριό μας, στον Δήμο και στην Νομαρχία.

Δώσαμε μία εκλογική μάχη, με κύριο στόχο την ανάδειξη των πολλαπλών προβλημάτων τών ανθρώπων του μόχου και τής εργασίας στο Χωριό μας, στον Δήμο και στην Νομαρχία, παράλληλα δε και τών σύνθετων προβλημάτων του τόπου μας.

Η δύσκολη αυτή μάχη δόθηκε μέσα στον κουρνιαχτό τής απολίπτης διαφραγματικής εκστρατείας τών άλλων συνδυασμών και τών υποψηφίων του "σελοφάν". Δόθηκε η μάχη αυτή
"κόντρα στους μηχανισμούς μας αρμέας εξαγοράς συνειδήσεων, "κόντρα στην μαυρίδα των μηχανισμών των ανοιχτών εκβιασμών, τών απειλών και τών ανέχοδων υποσχέσεων, "κόντρα στα κετεσημένα κέντρα χειραγώγησης και εξαρχείσης τών πολιτών!
Απ' αυτήν την ώπιψη, έχει μεγάλη πολιτική και κοινωνική σημασία το γεγονός, ότι αρκετοί συμπολίτες μας κατόρθωσαν να βγαύνουν αλώβητοι από το τούνελ του πολιτικού ζόφου, που τους έσπαισαν οι τοπικοί αβανταρόδοι του νεοσυντηρητισμού, και ότι έχασαν μέχρι την κάλη με το φηφοδέλπο τής ΔΑΣ και τής ΝΑΣ στο χέρι, τηνώντας μας έστι με την φήμη τους! Τους σφίγγουμε δυνατά το χέρι!

Υπό τις δύσκολες αυτές συνθήκες, άλλοι συμπολίτες μας, αν και κατανοούν τον πολιτικό λόγο μας και συμφωνούν μ' αυτόν, δεν κατέφεραν να απεγκλωβισθούν και να χειραφετηθούν απ' αυτό το ζοφερό περιβάλλον, και τελικώς υπέκυψαν στους μηχανισμούς τών ανοιχτών εκβιασμών και του πολιτικού απορροσανταλισμού.
Είναι, όμως, δίπλα μας, και αυτό έχει μεγάλη πολιτική σημασία, αφού από αύριο κ' όλας θα βρεθούν πάλι μαζί στο μετεριξ των αγώνων, που έρχονται για ένα καλλίτερο αύριο!
* Η ΔΑΣ, με τον εκπρόσωπό της, Άγγελο Κολόσακα (που εξελέγη και με την φήμη αρκετών συγχωριανών μας Δημοτικός Σύμβουλος Αμαλιάδος),
* και η ΝΑΣ, με τον εκπρόσωπό της, Γιώργο Καραπάνο (που εξελέγη αρμόδιος, και για πρώτη φορά στο Νομαρχιακό Συμβούλιο Ηλείας),
* μαζί με όλους εμάς, τους υποψηφίους από τον Καρδαμά, που συμπράζουμε στα Αγωνιστικά Ψηφοδέλτια ΔΑΣ-ΝΑΣ.

ΕΙΜΑΣΤΕ ΠΑΛΙ ΟΛΟΙ ΕΔΩ!

* Για την καλλιέργευση τών συνηθικών ζωής των πολιτών στο Χωριό μας
* Για την επίλυση τών προβλημάτων του Χωριού μας, τής Πόλης και του Νομού μας.

* Για την υπεράσπιση τού μεροκάματου τού εργάτη.

* Για την δικαιωματοδότηση τού μόχου και τού ιδρώτα του Αγρότη.

* Για το δικαίωμα κάθε άνεργου στην σταθερή εργασία.

* Για το δικαίωμα τού νέου και τής νέας στην μόρφωση.

* Για την αξιοπρέπη Σύνταξη στους απόμαχους τής δουλειάς.

* από τον τον απαράπτο καινό και συντονισμένο αγώνα θα συναντηθούμε, έστι κ' αλλοιάς, με όλους!

Ακόρι και μ' εκείνους, που στάθηκαν μακρά μας και δεν συμμερίσθηκαν τον πολιτικό λόγο μας. Θα συναντηθούμε και μ' αυτούς, γιατί σύντομα θα διαπιστωθούν και οι ίδιοι, ότι ήσαν κιβδηλες και κούφιες οι υποσχέσεις που έλαβαν από τους μαστόρους τής εξαπάτησης και τών ανοιχτών εκβιασμών, και από τους τοπικούς εκπροσώπους τού νεοσυντηρητισμού!

Αγαπητοί Συνδημότες, Αγαπητές Συνδημότισσες

Είναι βέβαιον, ότι από αυτήν την εκλογική μάχη βγήκαμε όλοι σοφώτεροι! Και, όπι, όλο και περισσότεροι πλέον στο χωριό μας κατανοούν, πως:

"Τίποτα δεν χαρίζεται, και όλα κατακτώνται με κοινό και συντονισμένο αγώνα!

"Είναι πλέον καιρός στον Καρδαμά, όλο και περισσότεροι να συντονίσουμε τα βήματά μας, για να βγει το χωριό μας από την μιζέρια, την αδιλότητα και την κακομοιχιά, στις οποίες τον έχουν καταδικάσει τα τελευ